

Projecte de instal·lació i seguiment de caixes niu a parcs, escoles i instituts de Palafrugell

Miguel Ángel Fuentes, biòleg

NATURA MONTFRED

14/12/2022

1. Antecedents

Des de l'any 2019, l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Palafrugell impulsa i financia el projecte de caixes niu per ocells urbans de Palafrugell, executat per Natura MOntfred i en col·laboració amb el Grup de Natura Sterna. El projecte està basat en la instal·lació de caixes niu per a ocells insectívors (mallerengues i pardals), ratpenats i rapinyaires nocturns amenaçats (mussol comú i òliba) als centres educatius i els principals parcs públics, per tal de potenciar la biodiversitat urbana i funcional i millorar l'estat de conservació dels ecosistemes urbans del municipi. Així, incentivar aquells grups faunístics (com els ocells insectívors, els ocells rapinyaires i els ratpenats) que poden incidir en el control biològic de plagues, i millorar la resiliència de les zones verdes al canvi climàtic, l'increment de la biodiversitat autòctona i, per tant, en la qualitat de vida dels seus ciutadans. A més, es vol fer partícips a escoles i instituts, així com actors socials del municipi. Amb aquesta finalitat, s'ha dissenyat

2. Objectius

- 1) Millorar l'estat de conservació dels ocells insectívors urbans, els ocells rapinyaires i els ratpenats de Palafrugell.
  1. Incrementar les poblacions i ampliar la distribució d'aquestes espècies
  2. Incidir en el control biològic de plagues
  3. Millorar la resiliència de les zones verdes al canvi climàtic
  4. Aprofitar els efectes beneficiosos sobre la salut dels ciutadans.
- 2) Participar en la integració social
  1. Implicació de la Fundació TREC en la construcció i reparació de les caixes, amb assessorament i formació impartida per Natura Montfed.
  2. Fer-los partícips de les revisions de manteniment i dels resultats.
- 3) Impartir educació ambiental
  1. Fer servir les tasques de manteniment de les caixes per fer tallers amb alumnes de les escoles i instituts públics del municipi.
- 4) Promoure la ciència ciutadana, fent un seguiment de les caixes i integrant les dades en projectes com NIUS.cat
- 5) Divulgació: organitzar conferències o xerrades divulgatives sobre el projecte i els seus beneficis

3. Pla d'actuació executat fins avui

- 1) Xerrada sobre les caixes niu, la seva funció i quines espècies les poden ocupar (ocells, ratpenats). Seguidament taller de mostra de construcció de 3 caixes niu: una per ocells insectívors, una per mussols i una per ratpenats. Seguidament es va realitzar un taller de mostra de construcció de 3 caixes niu: una per ocells insectívors, una per mussols i una per ratpenats. 29 de març de 2019. Amb Jaume Ramot Garcia (Grup de Natura STERNA) i Natura Montfred.

- 2) Fabricació de les caixes pels alumnes de la Fundació Tresc, utilitzant fusta i materials reciclats en la seva majoria, i seguint els models i les indicacions dels tècnics especialistes de Natura Montfred. Les perxes utilitzades van ser l'acer inoxidable i ferro corrugat.
- 3) Localització dels ambients idonis per a la instal·lació de les caixes mitjançant *Google Maps* i visites de camp sobre el terreny. Les ubicacions seleccionades van ser:

Caixa 1. Escola Torres Jonama

Caixa 2. Escola Torres Jonama

Caixa 3. Escola Pi Verd (trencada, retirada 2022)

Caixa 4. Escola Pi Verd

Caixa 5. Calella c/de Tenerife

Caixa 6. Calella c/de Tenerife

Caixa 7. IES Baix Empordà

Caixa 9. Torre de Vila-seca. robada

Caixa 10. Torre de Vila-seca

Caixa 11. Parc de la Morena- robada

Caixa 12. Parc de la Morena

Caixa 13. Escola Josep Barceló i Matas

Caixa 14. Escola Josep Barceló i Matas

Caixa 15. IES Frederic Martí i Carreras

Caixa 16. IES Frederic Martí i Carreras

Caixa 17. Plaça Joan Corominas

Caixa 18. Plaça Joan Corominas

Caixa 19. Museu del Suro

Caixa 20. Museu del Suro

Caixa 21. IES Baix Empordà

Caixa Mussol comú. Dipòsit d'aigua de les Arenes (trencada, retirada 2021)

Caixa Òliba. Dipòsit de les Arenes (Instal·lada 2022)

Caixa Òliba-Gamarús. Dipòsit de les Arenes (Instal·lada 2022)

Caixa niu ratpenats 1. Fundació Tresc (trencada, retirada 2021)

Caixa niu ratpenats 2. Fundació Tresc

- 4) Instal·lació de les caixes niu en diversos espais del municipi de Palafrugell (centres educatius, equipaments, edificis i espais verds municipals, etc.). L'activitat es va realitzar 16 de gener de 2020 i 20 de febrer de 2020. Per la realització de la instal·lació, revisió i manteniment es van requerir dos o tres tècnics degudament equipats amb cascos i perxes especials per penjar caixes niu.
- 5) Durant la instal·lació als centres educatius, es va fer una petita xerrada sobre el perquè d'aquest projecte, la importància dels ocells en la biodiversitat urbana i els seus beneficis en el control biològic de plagues, el funcionament ecològic dels ambients urbans i els beneficis en la salut dels ciutadans que se'n deriven.
- 6) Mapa: es van recollir les coordenades exactes de cada caixa així com el seu número i tipologia per tal d'informatitzar les dades en un mapa centralitzat de Google així com al web www.nius.cat (2019).
- 7) La revisió i manteniment de les caixes niu s'ha dut a terme dos vegades l'any, al maig i al novembre. S'ha revisat si hi havia nius, postes, pollets i/o individus dins les caixes niu. S'han identificat les espècies (ocells o ratpenats). En cas que les caixes niu estessin brutes o hi hagués restes d'un niu vell es van netejar.
- 8) S'han reparat i substituït caixes deteriorades o desaparegudes sempre que ha estat possible.
- 9) S'han fet tallers amb estudiants durant la revisió de les caixes als centres educatius i se'ls ha explicat el projecte, els seus objectius, els beneficis que comporta i el procediment i els criteris d'identificació de les espècies i les tasques de manteniment i de registre de les dades.
- 10) A finals d'any, s'ha redactat una memòria dels treballs realitzats i els resultats que s'han obtingut, així com consells de manteniment i revisió pels següents anys.

- 11) Opcionalment, es podrà fer una xerrada oberta al públic on s'explicaran els resultats obtinguts per el projecte i on es podran convidar els estudiants de la Fundació TREC, els mestres de les escoles i instituts implicats i el públic general interessat.

4. Tasques realitzades 2022

a. Instal·lació de caixes niu

El 22/7/22 es va instal·lar una caixa niu per Gamarús del Grup de Natura Sterna en un arbre proper a l'edifici de l'antic dipòsit d'aigua de les Arenes. Es va realitzar en el marc de l'acte d'anellament i alliberament de dos pollets de gamarús recollits per Natura Montfred a Llofriu el 8/5/22 i portats al centre de recuperació de fauna salvatge dels Aiguamolls de l'Empordà.

S'ha construït i instal·lat (13/12/22) una caixa niu per òliba especialment dissenyada per exterior i feta a mida, a l'edifici de l'antic dipòsit d'aigua de les Arenes:

b. Revisió i manteniment de les caixes niu

Durant el 2022 s'han pogut realitzar les revisions de primavera (31 de maig i 1 de juny) i les revisions de tardor (30 de novembre i 1 de desembre). S'han reparat i reinstal·lat les caixes amb desperfectes i substituït aquelles extraviades o desaparegudes.

c. Tallers per a escoles i instituts

S'han realitzat tallers amb totes les escoles i instituts aprofitant les visites de revisió i manteniment, amb un total de **295 alumnes**:

Escola/Institut	Data (primavera)	Curs	Alumnes
INS Frederic Martí	31/05/2022	2 ESO	15
Pi Verd	31/05/2022	6è	52
INS Baix Empordà	31/05/2022	3 ESO	18
Torres Jonama	31/05/2022	5è	43

Escola/Institut	Data (hivern)	Curs	Alumnes
Barceló matas	30/11/2022	4r	46
INS Baix Empordà	30/11/2022	3 ESO	14
Torres Jonama	01/12/2022	5è	48
INS Frederic Martí	01/12/2022	2 ESO	14
Pi Verd	01/12/2022	3r	45

Taula 1. Tallers d'educació ambiental impartits a Escoles i Instituts de Palafrugell durant el 2022.

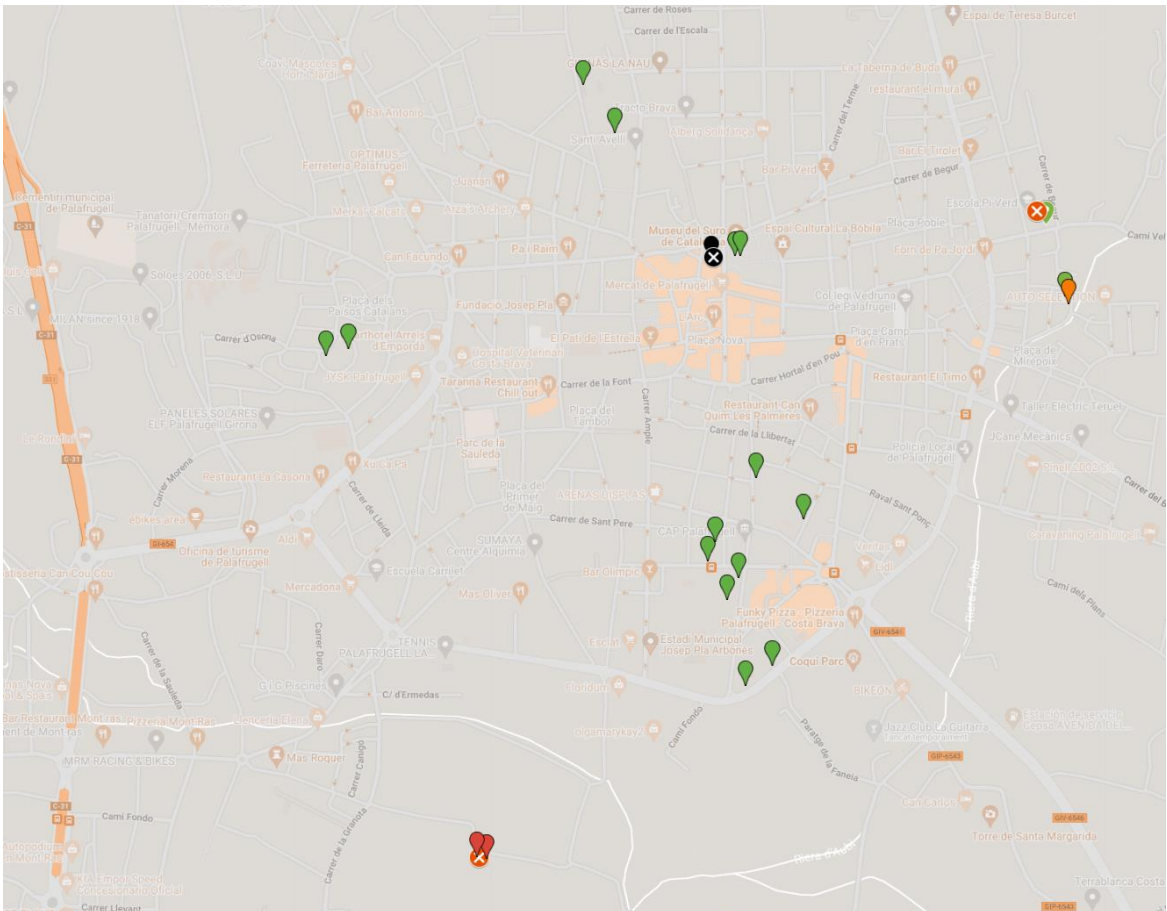

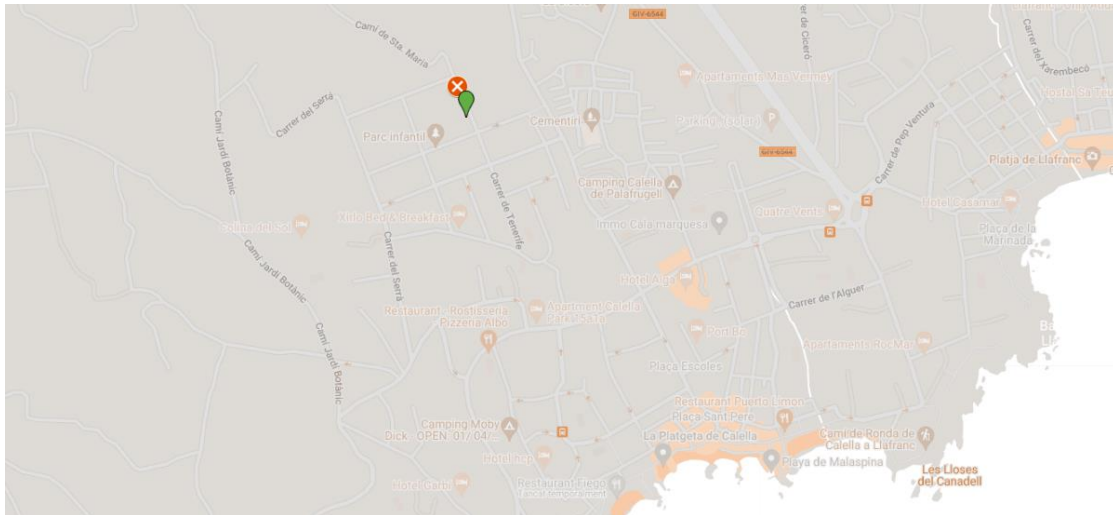

5. Resultats

Mapa 1. Ubicació de les caixes instal·lades i els seu estat a la tardor de 2022, els marcadors verds indiquen caixes en bon estat, en groc caixes en mal estat, les 'x' les caixes desaparegudes o trencades i retirades, en negre les caixes per a ratpenats i en vermell les caixes per a mussols. Accés al mapa complet de Google Maps: https://www.google.com/maps/d/u/1/edit?mid=1CcZCcsWREY5trTukpgCMtyp3YGs0S_sC&usp=sharing

Caixa	2020	2021	2022	Historial
Caixa 1. Escola Torres Jonama	caiguda	ocupada. teulada mig trencada, reparada	ocupada. Teulat mal estat	Penjada 16/01/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: caiguda i buida (filferro s'havia sortit de la caixa). Reparada i posada de nou
				31/5/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec pollets ja envolats
				25/10/21. Revisió i neteja: niu en construcció, pardal xarrec
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 5 ous.
				01/12/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 2. Escola Torres Jonama	ocupada	buida	ocupada - caiguda/ trencada	Penjada 16/01/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats segons rastres
				31/5/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec abandonat
				25/10/21. Revisió i neteja: buida
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec en construcció o abandonat
				01/12/22. Revisió i neteja: Caiguda, teulat trencat
Caixa 3. Escola Pi Verd	ocupada	trencada i buida	Instal·lada caixa nova- ocupada	Penjada 20/02/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats segons rastres
				31/5/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec pollets ja envolats
				25/10/21. Revisió i neteja: trencada cal substituir-la
				31/5/22. Instal·lada caixa nova
				30/11/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 4. Escola Pi Verd	caiguda	ocupada	ocupada - depredació niu i retirada	Penjada 20/02/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: estava caiguda, buida amb el filferro trencat, s'ha reparat i col.locat
				31/5/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec abandonat
				25/10/21. Revisió i neteja: Niu de pardal xarrec.
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec depredat: rata? RETIRADA en mal estat

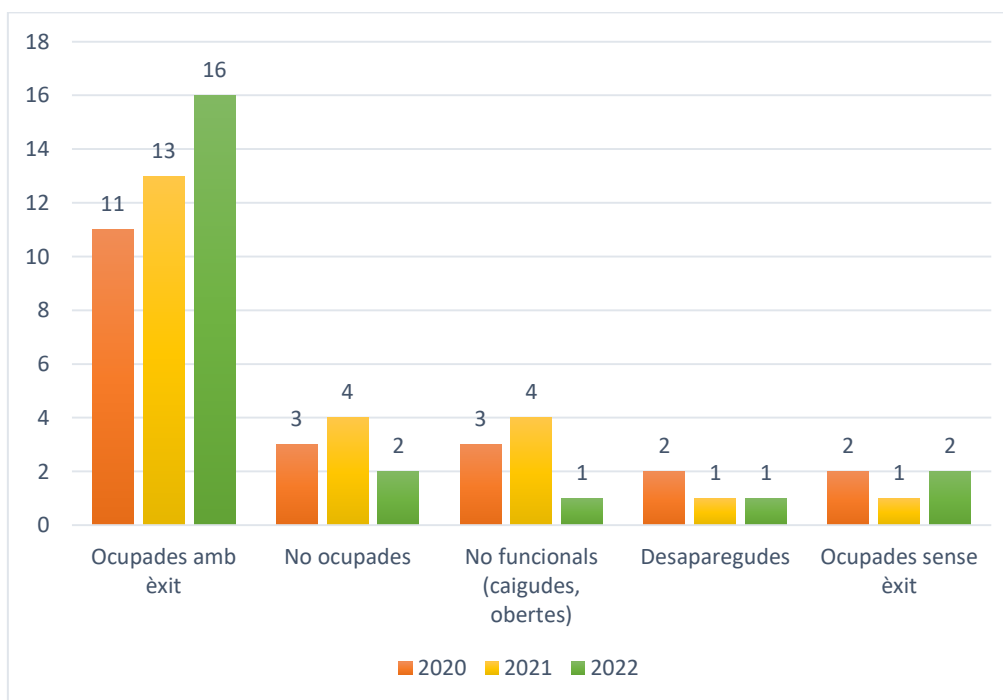
Caixa	2020	2021	2022	Historial
Caixa 5. Calella c/de Tenerife	ocupada	ocupada	desapareguda	Penjada 20/02/2020 21/10/20 - Revisió i neteja: Niu mallerenga carbonera, pollets envolats amb èxit 31/5/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec pollets ja envolats 26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec 31/5/22. Desapareguda
Caixa 6. Calella c/de Tenerife	ocupada	ocupada	ocupada	Penjada 20/02/2020 21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats amb èxit 31/5/21. Revisió cria: Niu de pardal xarrec amb 5 ous 26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec 31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 4 ous 13/12/22. Revisió i neteja: Niu de pardal xarrec.
Caixa 7. IES Baix Empordà	ocupada	ocupada	ocupada - niu abandonat	Penjada 16/01/2020 21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, amb ous abandonats 1/6/21. Revisió cria: 4 pollets pardal xarrec 26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec 31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec abandonat, no cria
Caixa 9. Torre de Vila-seca. robada	desapareguda	-	Instal.lada caixa nova - ocupada	Penjada 20/02/2020 21/10/20 - Desapareguda o robada 31/5/21. ___ 26/10/21. ---- 31/5/22. Instal.lada caixa nova 30/11/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 10. Torre de Vila-seca	ocupada	buida	ocupada-teulada mal estat	Penjada 20/02/2020 21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, niu no acabat, sense cria 31/5/21. Revisió cria: Niu de mallerenga blava, pollets ja envolats 26/10/21. Revisió i neteja: Buida 31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 4 ous 30/11/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec. teulada en mal estat
Caixa 11. Parc de la Morena-robada	desapareguda	desapareguda - reinstal.lada	ocupada	Penjada 20/02/2020 20/05/2020 No està la caixa 31/5/21. s'ha substituït per una nova (n04) 26/10/21. s'ha substituït per una nova 31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 5 ous 01/12/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 12. Parc de la Morena	ocupada	ocupada	ocupada	Penjada 20/02/2020 20/05/2020 - Ocupada per Pardal xarrec 21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats segons rastres 31/5/21. Revisió cria: Niu de pardal xarrec pollets ja envolats 26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec 31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec polls ja envolats. Neteja caixa 01/12/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 13. Escola Josep Barceló i Matas	buida	buida (un dragó)	buida reparada	Penjada 16/01/2020 4/11/20 - Revisió i neteja. Oberta per darrere i desocupada. s'ha reparat 1/6/21. Revisió cria: buida. Estava oberta, es repara i es penja

Caixa	2020	2021	2022	Historial
				26/10/21. Revisió i neteja: Buida, hi ha un dragó comú
				31/5/22. Caixa oberta i reparada
				30/11/22. Revisió i neteja: Caixa reparada de nou
Caixa 14. Escola Josep Barceló i Matas	buida	Trencada, s'ha canviat per una nova	ocupada	Penjada 16/01/2020
				4/11/20 - Revisió i neteja. Oberta per darrere i desocupada. s'ha reparat
				1/6/21. Revisió cria: caixa ha caigut i s'ha trencat
				26/10/21. s'ha substituït per una nova
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 4 pollets
				30/11/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
				01/12/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 15. IES Frederic Martí i Carreras	buida	ocupada	ocupada	Penjada 16/01/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: buida, caixa oberta per darrere, s'ha reparat i col·locat
				31/5/21. Caixa desapareguda (ha caigut) es posa una nova
				26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 3 ous
				01/12/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 16. IES Frederic Martí i Carreras	ocupada	ocupada. Ganxo canviat	ocupada	Penjada 16/01/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats amb èxit
				31/5/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec pollets ja envolats
				26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec amb pollet mort plomat. Ganxo canviat
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec en construcció
				01/12/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 17. Plaça Joan Corominas	ocupada	ocupada	ocupada	Penjada 16/01/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats amb èxit
				31/5/21. Caixa desapareguda (ha caigut) es posa una nova (n02)
				26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec
				31/5/22. Revisió cria: Niu mallerenga blava 4 pollets
				30/11/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 18. Plaça Joan Corominas	ocupada	ocupada	ocupada	Penjada 16/01/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats amb èxit
				31/5/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec pollets ja envolats
				26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec amb 4 pollets
				30/11/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 19. Museu del Suro	ocupada	ocupada	ocupada	Penjada 20/02/2020
				4/11/20 - Revisió i neteja. Niu pardal xarrec- pollets envolats segons els rastres
				31/5/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec amb ous
				26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 3 pollets
				01/12/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa 20. Museu del Suro	ocupada	ocupada	ocupada - niu depredat	Penjada 20/02/2020
				4/11/20 - Revisió i neteja. Niu pardal xarrec- pollets envolats segons els rastres
				31/5/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec començant
				26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec

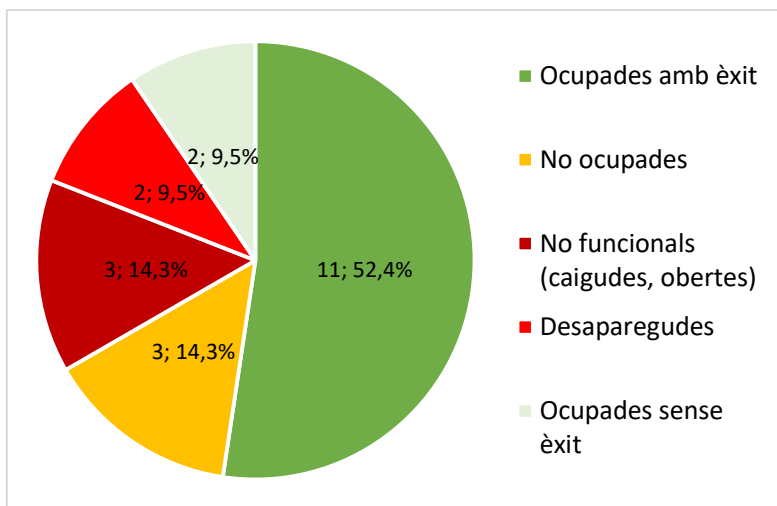
Caixa	2020	2021	2022	Historial
				31/5/22. Revisió cria: Niu mallerenga depredat o abandonat
				01/12/22. Revisió i neteja: REstes niu mallerenga
Caixa 21. IES Baix Empordà	ocupada	ocupada	ocupada	Penjada 16/01/2020
				21/10/20 - Revisió i neteja: Niu pardal xarrec, pollets envolats amb èxit
				1/6/21. Revisió cria: Niu pardal xarrec 4 ous
				26/10/21. Revisió i neteja: Niu pardal xarrec,,actiu! SEgona posta
				31/5/22. Revisió cria: Niu pardal xarrec 3 pollets
				30/11/22. Revisió i neteja: Niu vell de pardal xarrec.
Caixa niu ratpenats 1. Fundació Tresc	buida	buida	buida ,	Penjada 20/02/2020
				28/09/20 - inspecció exterior, sense signes d'ocupació.
				25/10/2021 - sense signes d'ocupació. Reparada
				01/06/22. Revisió i neteja: Buida, construcció poc adequada
Caixa niu ratpenats 2. Fundació Tresc	buida	trencada i retirada	-	Penjada 20/02/2020
				28/09/20 - inspecció exterior, sense signes d'ocupació.
				Trencada, no s'ha tornat a col·locar
Caixa Niu Mussol comú. Dipòsit aigua	buida	trencada i retirada	-	11/11/20 - instal·lació
				22/11/21 - Revisió, caixa trencada
Caixa Òliba			instal·lada	13/12/22. Instal·lada, buida
Caixa Òliba o Gamarús			Buida Instal·lada	22/7/22. Instal·lació de la caixa
				01/12/22. Revisió i neteja: buida

Taula 2. Relació de caixes instal·lades, indicant la data de instal·lació i els resultats de la revisió de tardor. Les dades s'han incorporat al projecte NIUS.cat.

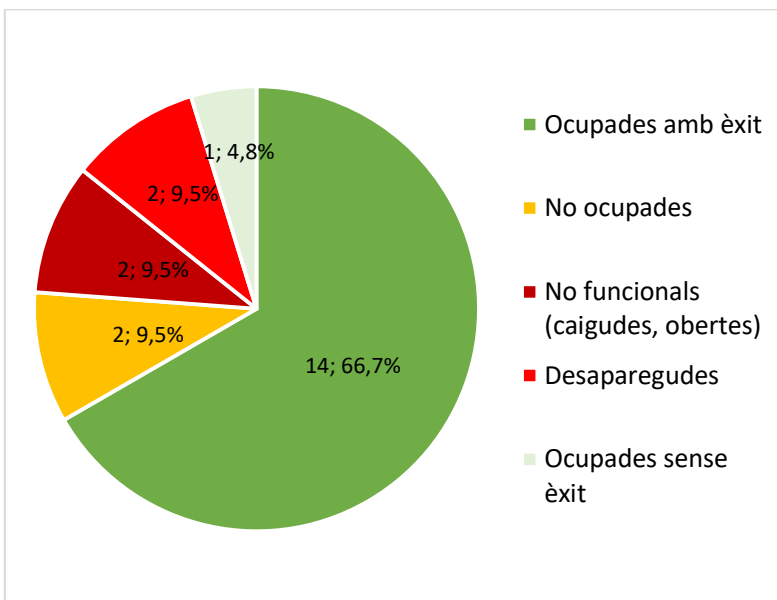

Gràfic 1. Gràfic resum de la ocupació de les caixes niu per a ocells, la temporada de 2020.

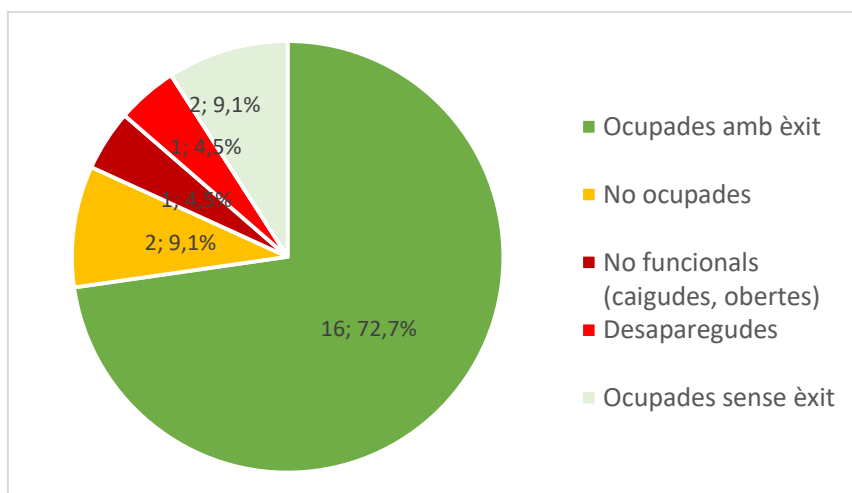

Gràfic 2. Gràfic resum de la ocupació de les caixes niu per a ocells, la temporada de 2020.

Gràfic 3. Gràfic resum de la ocupació de les caixes niu per a ocells, la temporada de 2021.

Gràfic 4. Gràfic resum de la ocupació de les caixes niu per a ocells, la temporada de 2022.

Com es pot observar, al Gràfic 4, **el 82% de les caixes niu van ser ocupades durant el 2022**, i el **72% probablement van tirar endavant les niuades** segons els indicis d'excrements a les caixes que indiquen la presència de pollets crescuts a l'habitable superior. S'han detectat indicis d'abandonament o depredació del niu en dues caixes (9%). Cal destacar que només dues caixes poden comptabilitzar com a no ocupades tot i estar degudament col·locades i en bon estat (9%). La resta de caixes o bé es van quedar obertes o van caure per mal estat de conservació o defectes de fabricació (1; 4,5%) o fins i tot van desaparèixer (1; 4.5%).

Pel que fa al 2022, respecte d'anys anteriors (Gràfics 1,2,3), clarament **s'ha incrementat l'èxit reproductor any a any a les caixes, passant del 52% al 2020, al 66 el 2021 i al 72 enguany**. Això és degut a que **s'ha reduït el número de caixes desaparegudes o bé no funcionals (obertes, trencades, caigudes) i que ha augmentat la taxa d'ocupació, gràcies a un major esforç en la reparació, substitució i recol·locació** de les mateixes, que s'ha traduït en una major oferta de refugis per als ocells. També s'intueix que amb el pas dels anys, els ocells coneixen aquests llocs de cria i els ocupen més fàcilment. L'abandonament/depredació i la desaparició de caixes, es manté constant, com seria esperable.

La gran **majoria de caixes va ser ocupada per pardal xarrec (*Passer montanus*)**, i només una, per **mallerenga carbonera (*Parus major*) o mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*)**. Aquesta dominància del pardal xarrec pot ser degut a diversos factors, com ara la mida del forat d'entrada (que no es va poder realitzar de manera exacta durant la construcció) però també a la bona densitat de pardal xarrec del municipi que contrasta amb la manca d'espais forestals o grans zones verdes arbrades a les proximitats de les zones escollides, fet que pot dificultar la presència de les mallerengues. En tot cas, l'elevadíssima taxa d'ocupació (la majoria de les caixes que estaven penjades i tancades van ser ocupades), indica una evident manca de refugis de cria per als ocells insectívors.

En el cas dels ratpenats, és habitual que la ocupació en caixes noves trigui de mesos a anys, doncs es tracta de mamífers, sensibles i exigents pel que fa a la elecció dels seus refugis, però per contra, molt fidels a ells un cop els troben i els fan seus. Tot i això, una de les caixes ja va ser donada de baixa el 2021 per mala construcció, i la restant, enguany s'ha tornat a reparar i a causa del poc encaix entre les peces i la manca de fosc a l'interior, és possible que no acabi de complir amb les exigències d'aquests petits mamífers voladors.

En conclusió, s'ha donat continuïtat al projecte amb èxit, ja que **ha millorat sensiblement la ocupació de les caixes any a any**, alhora que **s'han reduït el número d'incidències respecte anys anteriors. S'han instal·lat dues caixes noves per mussols d'altíssima qualitat i durabilitat** que probablement funcionaran molt bé. S'han realitzat **tallers amb totes les escoles i instituts** aprofitant les visites de revisió i manteniment, amb la **participació de 295 alumnes**, que han rebut amb molt interès les explicacions dels tècnics durant les visites de camp.

Es recomana seguir amb el manteniment i revisió de les caixes d'ocells l'any vinent així com amb els tallers escolars, doncs suposen una experiència molt enriquidora pels alumnes que de ben segur recordaran tota la vida.

En el cas dels ratpenats, es recomana la instal·lació de com a mínim diversos grups de 3-4 caixes construïdes per professionals, que incrementin les probabilitats d'ocupació.

Equip de treball:

Miguel Ángel Fuentes Rosúa, Biòleg a Natura Montfred. Ornitòleg i anellador expert, especialitzat en estudi i gestió de la biodiversitat.

Colaboradors:

Jaume Ramot Garcia, Naturalista. President del Grup de Natura Sterna. Ornitòleg expert en rapinyaires nocturns.

Albert Companya, Biòleg.

Joaquim Martínez, Fuster i ornitòleg.

Agraïments:

A l'**Àrea de Medi Ambient** i en especial a en **Sergi Travessa**, pel seu compromís amb el projecte, la coordinació amb els centres escolars i el suport en la reparació i instal·lació de les caixes niu, sense el qual, no hauria estat possible.

